

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 25 0 P 050855 20 Rev
Sarajevo, 29.09.2020. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija: Amre Hadžimustafić, kao predsjednice vijeća, Slavice Čindrak kao izvjestioca i Fatime Mrdović kao članice vijeća, u pravnoj stvari tužitelja E.Ž. iz U., ... u Skupštini ..., zastupanog po punomoćniku E.M., advokatu iz O., protiv tuženog ... Kanton, Skupština ... kantona, zastupanog po B.Ž., predsjedniku, radi utvrđivanja i otklanjanja diskriminacije, v.p.s. 1.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja na rješenje Kantonalnog suda u Odžaku broj: 25 0 P 050855 20 Gž od 08.06.2020. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 29.09.2020. godine, donio je slijedeće:

R J E Š E N J E

Revizija se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenim rješenjem Općinskog suda u Orašju broj: 25 0 P 050855 19 P od 05.05.2020. godine, Općinski sud u Orašju oglasio se stvarno nenadležnim za postupanje po tužbi tužitelja, protiv tuženika, radi utvrđivanja i otklanjanja diskriminacije, pa su ukinute sve provedene radnje i odbačena tužba tužitelja.

Drugostepenim rješenjem Kantonalnog suda u Odžaku broj: 25 0 P 050855 20 Gž od 08.06.2020. godine djelimično je uvažena žalba tužitelja, preinačeno prvostepeno rješenje, tako da iz izreke rješenja izostavlja riječ „stvarno“, dok je u ostalom dijelu prvostepeno rješenje potvrđeno.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužitelj pobija drugostepeno rješenje iz razloga povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava s prijedlogom da se revizija uvaži, pobijano rješenje drugostepenog suda preinači i predmet vrati na dalje postupanje sudu ili da se ukine rješenja prvostepenog i drugostepenog suda i predmet vrati na ponovno odlučivanje sudu.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Ispitujući pobijano rješenje u granicama razloga iz revizije i po službenoj dužnosti, u smislu odredbe člana 241. Zakona o parničnom postupku¹ (u daljem tekstu ZPP-a), revizijski sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja za utvrđivanje diskriminacije na način da Skupština tužene nije potvrdila imenovanje tužitelja za zamjenika predsjedavajućeg Skupštine ... Kantona ... i nalaganja tuženoj da potvrdi tužitelja na mjesto zamjenika predsjedavajućeg Skupštine ... Kantona

Pravosnažnim rješenjem Općinski sud u Orašju se oglasio apsolutno nenadležnim za odlučivanje u predmetnoj pravnoj stvari, nalazeći da sud ne može preuzeti nadležnosti zakonodavnog tijela.

Revident u svojoj reviziji ukazuje na povredu člana 16. i 17. kao i člana 227. ZPP u vezi sa članom 13. Zakona o zabrani diskriminacije BiH.

Prema članu 16. stav 2. ZPP kada sud u toku postupka, do pravomoćnosti odluke, utvrdi da za rješavanje spora nije nadležan sud nego neki drugi organ vlasti oglasit će se nenadležnim, ukinuti provedene radnje u postupku i odbaciti tužbu.

Navedena odredba propisuje apsolutnu nenadležnost suda za rješavanje spora za koju je nadležan neki drugi organ vlasti.

Nižestepeni sudovi zaključuju da je odlučivanje o izboru zamjenika predsjedavajućeg Skupštine ... Kantona ... postupak koji provode Skupština ... Kantona kao zakonodavno tijelo, te da zbog toga sudovi u parničnom postupku ne mogu odlučivati o tužbi tužitelja, jer je to u nadležnosti drugog organa vlasti.

Sporno pravno pitanje u ovom predmetu odnosi se na to da li je sud nadležan da odlučuje o povredi prava poslanika u Skupštini kantona kojem Skupština nije potvrdila izbor za zamjenika predsjedavajućeg iz reda jednog konstitutivnog naroda i da li je tom radnjom tužena njemu lično izvršila neposrednu diskriminaciju po Zakonu o zabrani diskriminacije.

Da bi se riješilo ovo pitanje potrebno je imati u vidu odredbu člana 7. Ustava ... Kantona² kojim je propisana procedura formiranja klubova u Skupština tog Kantona, kao i u stavu (3) kojim se propisuje da Skupština potvrđuje kandidate u skladu sa svojim poslovníkom. S druge strane odredbama člana 14. do 16. istog Ustav propisan je mehanizam zaštite vitalnog nacionalnog interesa.

Iz toga proizilazi da je pitanje potvrđivanja izbora zamjenika predsjedavajućeg Skupštine Kantona je pitanje ostvarivanja prava konstitutivnog naroda da budu adekvatno zastupljen u tom zakonodavnom tijelu, ali to pitanje rješava Skupština kantona, kao zakonodavni organ kantona, (kroz zaštitu vitalnog nacionalnog interesa), a zatim i Ustavni sud Federacije, na način i u postupku propisan članom 15. i 16. Ustava

¹ Službene novine F BiH, br. 53/03, 73/05, 19/06, 98/15;

² Službeni glasnik USK br. 1/2004;

kantona, u vezi člana IV C Ustava Federacije BiH i člana 42 do 44 Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije BiH³.

S druge strane članom 12. stav (3) Zakona o zabrani diskriminacije⁴ propisano je da o tužbama za zaštitu od diskriminacije po tom zakonu odlučuje nadležni sud primjenjujući odredbe Zakona o parničnom postupku koji se primjenjuje u BiH, ako tim zakonom nije drugačije određeno. Odredbom člana 13 stav (1) istoga Zakona propisana je mjesna nadležnost suda, pa je pozivanje na ovu odredbu revidenta irelevantno.

Dakle kada je u pitanju nadležnost za odlučivanje o tužbama za zaštitu od diskriminacije prema Zakonu o zabrani diskriminacije, nadležan je sud primjenom procesnih zakona i to Zakona o parničnom postupku koji se u ovom primjenjuje na području F BiH.

Međutim, iako je tužitelj naslovio tužbu i postavio tužbeni zahtjev na utvrđivanje diskriminacije i otklanjanje iste, jer on lično nije izabran za zamjenika predsjedavajućeg iz reda ... naroda u rukovodstvo Skupštine, iako su izabrani predstavnici druga dva konstitutivna naroda, proizilazi spornim da li se tužba odnosi na diskriminaciju iz člana 2. Zakona o zabrani diskriminacije i da li je moguće otklanjanje takve diskriminacije nalogom tuženoj da potvrdi izbor tužitelja za zamjenika predsjedavajućeg Skupštine.

Pod diskriminacijom iz člana 2. Zakona o zabrani diskriminacije⁵ se podrazumjeva svako različito postupanje koje uključuje isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim i pretpostavljenim osnovama prema bilo kojem licu ili grupi lica ... na osnovu njihove etničke pripadnosti ..., kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojem licu onemogući ili ugrožava priznanje, uživanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi prava i sloboda u svim oblastima javnog života.

Međutim, tužitelj nije ni tvrdio da je u odnosu na njega kao pripadnika jednog konstitutivnog naroda (iako je jedini poslanik iz tog naroda u Skupštini tužene) vršeno isključivanje ili ograničavanje u radu Skupštine kantona po etničkoj pripadnosti, već da poslanici Skupštine nisu potvrdili njegov izbor za zamjenika predsjedavajućeg Skupštine kantona iz reda jednog naroda, koji je izvršio klub tog naroda kojeg je činio samo on, dok je u odnosu na druga dva konstitutivna naroda Skupština potvrdila izbore, koji su vršili njihovi klubovi naroda.

Dakle, postupak utvrđivanja diskriminacije jeste postupak koji se provodi pred parničnim sudom po tužbi za utvrđivanje nekog od propisanih oblika diskriminacije, kao i otklanjanje iste. Ali iz činjenica i tužbenog zahtjeva iz tužbe proizilazi da se ne radi o diskriminaciji iz Zakona o zabrani diskriminacije, a da je za zaštitu prava tužitelja nadležan drugi organ vlasti, zbog čega u pobijanoj odluci drugostepenog suda nije povrijeđena odredba člana 16. stav (2) ZPP-a kada je odbačena tužba tužitelja i ukinute sve provedene radnje.

³ Službene novine FBiH br. 6/95, 37/2003;

⁴ Službeni glasnik BiH, br. 59/09 i 66/16

⁵ Službeni glasnik BiH, broj 59/09 i 66/16;

Pozivanje revidenta na povrede postupka koje se odnose na pravo raspravljanja pred sudom nije osnovano, jer sud može i u fazi prethodnog ispitivanja tužbe da ocjeni postojanje sudske nadležnosti, imajući u vidu činjenice i zahtjev postavljen u istoj.

Kako nisu ostvareni prigovori povreda postupka iz člana 209. ZPP-a učinjen pred drugostepenim sudom, a ni prigovor pogrešne primjene materijalnog prava, to je ovaj sud primjenom člana 248. u vezi sa članom 254. stav (4) ZPP, reviziju tužitelja odbio kao neosnovanu.

Predsjednica vijeća
Amra Hadžimustafić, s.r.